

© Ministry of Justice of the Czech Republic, www.justice.cz. [Translation already published on the official website of the Ministry of Justice of the Czech Republic.] Permission to re-publish this translation has been granted by the Ministry of Justice of the Czech Republic for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

© Ministerstvo spravedlnosti České republiky, www.justice.cz. [Překlad již zveřejněný na oficiální webové stránce Ministerstva spravedlnosti České republiky.] Povolení k opětovnému zveřejnění tohoto překladu bylo uděleno Ministerstvem spravedlnosti České republiky pouze pro účely zařazení do databáze Soudu HUDOC.

RADA EVROPY

EVROPSKÝ SOUD PRO LIDSKÁ PRÁVA

DRUHÁ SEKCE

VĚC KOKTAVÁ proti ČESKÉ REPUBLICE

(stížnost č. 45107/98)

ROZSUDEK

ŠTRASBURK

2. prosince 2003

Tento rozsudek se stane konečným za podmínek daných ustanovením článku 44 odst. 2 Úmluvy. Může být předmětem formálních úprav.

Pořízený překlad rozsudku do češtiny není překladem oficiálním.

Ve věci KOKTAVÁ proti České republice,

Evropský soud pro lidská práva (druhá sekce), zasedající v senátu ve složení

pánové J.-P. COSTA, *předseda*,
A. B. BAKA,
Gaukur JÖRUNDSSON,
L. LOUCAIDES,
K. JUNGWIERT,
V. BUTKEVYCH,
M. UGREKHELIDZE, *soudci*,

a paní S. DOLLÉ, *tajemnice sekce*,

po poradě konané dne 13. listopadu 2003,

vynesl tento rozsudek, který byl přijat výše uvedeného dne:

ŘÍZENÍ

1. Řízení bylo zahájeno stížností (č. 45107/98) směřující proti České republice, kterou dne 5. listopadu 1998 podala Soudu paní Růžena KOKTAVÁ („stěžovatelka“), česká státní občanka, na základě článku 34 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod („Úmluva“).

2. Stěžovatelku zastupuje pan J. Anděl. Českou vládu („vláda“) zastupuje její zmocněnec pan V. Schorm.

3. Druhá sekce dne 16. dubna 2002 prohlásila stížnost za částečně nepřijatelnou a rozhodla oznámit vládě tu část stížnosti, která se týká délky řízení ve smyslu článku 6 odst. 1 Úmluvy a jejích dopadů na práva stěžovatelky zaručená článkem 1 Protokolu č. 1. V souladu s článkem 29 odst. 3 se sekce rozhodla projednat společně přijatelnost a odůvodněnost stížnosti.

SKUTKOVÝ STAV

4. Stěžovatelka se narodila v roce 1929 a bydlí v Sezimově Ústí.

5. Rodiče stěžovatelky kdysi vlastnili zemědělskou usedlost v Suchdole, kterou po skončení druhé světové války pronajali manželům M. V květnu 1950 byl otec stěžovatelky z politických důvodů uvězněn a stěžovatelka a její matka musely provádět nucené práce. Manželé M. později údajně pojali úmysl nabýt pronajatou usedlost v Suchdole za zvýhodněných podmínek, přičemž tehdy měli tvrdit, že rodiče stěžovatelky udělili zmocnění k prodeji své usedlosti Národnímu pozemkovému fondu. Dne 17. srpna 1950 byla tedy mezi manžely M. a Národním pozemkovým fondem uzavřena smlouva tržová, podle níž se manželé M. stali nabyvateli zemědělské usedlosti v Suchdole včetně veškerého inventáře, a to za nízkou cenu ve výši 20 100 Kčs, která však rodičům stěžovatelky nikdy nebyla vyplacena. Stěžovatelčini rodiče o celé transakci ani nebyli informováni.

6. V roce 1990 se stěžovatelka na katastru nemovitostí dozvěděla o existenci zmíněné smlouvy a o nabytí vlastnického práva manžely M.

7. Dne 23. prosince 1992 podala stěžovatelka k Okresnímu soudu v Jindřichově Hradci žalobu na určení neplatnosti smlouvy s odůvodněním, že byla uzavřena podvodně, neboť její rodiče Národnímu pozemkovému fondu nikdy neudělili žádné zmocnění, ani nedali souhlas k prodeji své usedlosti. Stěžovatelka svou žalobu namířila proti Československému státu a Národnímu pozemkovému fondu.

8. Dne 8. března 1993 soudce pověřený rozhodováním ve věci u příslušného soudu vyzval stěžovatelku, aby upřesnila žalovanou stranu. Dne 17. března 1993 stěžovatelka oznámila, že žaloba směřuje proti Pozemkovému fondu České republiky. Protože však ten svoji pasivní legitimaci v dané věci popřel, v dubnu 1993 soudce opětovně vyzval stěžovatelku k upřesnění žalované strany. Ve stanovené desetidenní lhůtě stěžovatelka označila za odpůrce Ministerstvo zemědělství. Právní zástupce stěžovatelky podal soudu návrh na připuštění změny v osobě odpůrce, aby vyhověl procesním náležitostem takovéto změny žaloby.

9. Dne 16. listopadu 1993 se soud dotázal nového právního zástupce stěžovatelky, zda souhlasí s označením odpůrce tak, jak je učinil předchozí právní zástupce. Nový právní zástupce mezitím přestal stěžovatelku zastupovat a ta požádala soud o prodloužení lhůty stanovené k označení žalované strany. Dne 19. ledna 1994 byl konec lhůty přesunut na 31. ledna 1994.

10. Dne 30. ledna 1994 stěžovatelka oznámila soudu, že odpůrcem v její věci by mohl být i Obecní úřad v Suchdole, ale zároveň prohlásila, že je připravena přijmout odpůrce, kterého určí soud.

11. Dne 26. října 1994 soud připustil, že Pozemkový fond České republiky bude v postavení odpůrce nahrazen Ministerstvem zemědělství. Dne 29. listopadu 1994 Ministerstvo zemědělství popřelo svou pasivní legitimaci s odůvodněním, že není nástupcem Národního pozemkového fondu. Ministerstvo zemědělství dále uvedlo, že Národní pozemkový fond byl zrušen zákonem č. 98/1950 Sb., který nabyl účinnosti dne 25. července 1950.

12. Dne 6. prosince 1994 právní zástupce stěžovatelky navrhl soudu, aby Katastrálnímu úřadu v Jindřichově Hradci nařídil zabránit manželům M. v převodu vlastnictví na třetí osobu až do skončení řízení zahájeného stěžovatelkou. Tento návrh byl okresním soudem zamítnut dne 29. prosince 1994 a stěžovatelčino odvolání podané v únoru 1995 bylo zamítnuto Krajským soudem v Českých Budějovicích dne 13. září 1995.

13. Dne 16. srpna 1996 podala stěžovatelka návrh na vydání předběžného opatření, v němž mimo jiné tvrdila, že nepřiměřená délka řízení porušuje její právo na ochranu majetku.

14. Dne 30. září 1996 okresní soud vyzval žalující stranu k upřesnění, zda navrhuje vztáhnout žalobu i na manžele M. Dne 7. února 1997 odpověděl právní zástupce kladně.

15. Dne 18. března 1997 soudce vyzval stěžovatelku, aby upřesnila podstatu předběžného opatření navrženého dne 16. srpna 1996. Stěžovatelka tak učinila dne 15. dubna 1997, když soudu navrhla, aby manželům M. zakázal nakládat se sporným majetkem až do skončení řízení. Téhož dne soud zastavil řízení z důvodu, že návrh na vydání předběžného opatření je nadále neurčitý, nesrozumitelný a nevykonatelný. Soud dále připustil, aby manželé M. vystupovali jako účastníci řízení o určení neplatnosti smlouvy.

16. Dne 15. dubna 1997 stěžovatelka navrhla soudu, aby „zrušil“ odpůrce – stát, Národní pozemkový fond – a nahradil jej Katastrálním úřadem v Jindřichově Hradci. Stěžovatelka následně zjistila, že smlouva z roku 1950 nejen že nebyla podepsána zástupcem Národního pozemkového fondu, ale že navíc Národní pozemkový fond již v okamžiku uzavření smlouvy neexistoval, neboť byl zrušen zákonem, který nabyl účinnosti dne

25. července 1950. Proto požádala soud o změnu žalobního petitu a navrhla, aby soud určil, že smlouva je „právně neexistující a nulitní *ex tunc*“.

17. Dne 17. dubna 1997 soud vyzval stěžovatelku, aby vyjasnila změnu v osobě odpůrce navrženou dne 15. dubna 1997 vzhledem k tomu, že předtím svou žalobu namířila proti Ministerstvu zemědělství.

18. Dne 21. dubna 1997 stěžovatelka zažádala katastrální úřad o potvrzení, že smlouva z roku 1950 je právním titulem převodu suchdolské usedlosti na manžele M., a o zaslání kopie údajného zmocnění uděleného jejími rodiči. Katastrální úřad ve své odpovědi potvrdil, že k prodeji došlo v roce 1950 na základě předmětné smlouvy, a oznámil stěžovatelce, že požadované zmocnění se nenachází v jeho spisech.

19. Dne 5. května 1997 se stěžovatelka odvolala proti rozhodnutí okresního soudu ze dne 15. dubna 1997 o zastavení řízení o jejím návrhu na vydání předběžného opatření.

20. Dne 5. června 1997 stěžovatelka požádala soudce okresního soudu o urychlení řízení a o nařízení ústního jednání v co nejkratší době s tím, že žaloba byla podána již před čtyřmi a půl lety a že soud svou nečinností porušuje článek 6 Úmluvy. Dne 18. července 1997 stěžovatelka navrhla vyloučení soudce pověřeného rozhodováním ve věci a ohradila se proti způsobu, jakým vede řízení. Dne 24. července 1997 jí předseda soudu odpověděl, že dokud se spis nachází u krajského soudu, nemůže se k jejím námitkám vyjádřit. Dne 8. srpna 1997 stěžovatelka zaslala předsedovi soudu novou stížnost, která však zůstala bez odpovědi.

21. Na základě odvolání stěžovatelky ze dne 5. května 1997 krajský soud dne 30. září 1997 zrušil rozhodnutí o zastavení řízení o návrhu na vydání předběžného opatření a vrátil věc okresnímu soudu k rozhodnutí ve věci.

22. Dne 1. října 1997 podala stěžovatelka k Ministerstvu spravedlnosti stížnost na způsob, jakým je řízení vedeno před okresním soudem. Příslušnému soudci vyčetla, že ji neupozornil na to, že smlouvu trhovou nelze považovat za existující, neboť na ní chybí podpis jedné ze stran, a že jí neoznámil nutnost provedení opravy či změny žaloby. Dle jejího názoru soudce porušil svou povinnost poučit účastníky řízení, když se pokoušel zamítnout její žalobu z formálních důvodů, a vyvolal tak průtahy v řízení.

23. Dne 13. října 1997 ministerstvo postoupilo uvedenou stížnost krajskému soudu, který ji dne 10. listopadu 1997 shledal neopodstatněnou s tím, že délku řízení bylo možné z velké části přičíst neschopnosti stěžovatelky jasně označit žalovanou stranu. Soud však připustil, že okresní soud nepostupoval uspokojivým způsobem při poučování stěžovatelky o vadách její žaloby.

24. Dne 12. prosince 1997 podala stěžovatelka k Ministerstvu spravedlnosti novou stížnost obsahující námitky proti soudci okresního soudu a proti výsledku předchozích stížností.

25. Dne 23. prosince 1997 okresní soud připustil změnu v osobě odpůrce, jak ji navrhla stěžovatelka dne 15. dubna 1997, a to konkrétně nahrazení Ministerstva zemědělství Katastrálním úřadem v Jindřichově Hradci.

26. Dne 4. srpna 1998 okresní soud zamítl návrhy na vydání předběžného opatření podané stěžovatelkou ve dnech 16. srpna 1996 a 15. dubna 1997 s odůvodněním, že nebyly splněny požadované podmínky.

Stěžovatelka se dne 21. srpna 1998 odvolala s poukazem na to, že zamítnutím jejího návrhu rok a čtyři měsíce po jeho podání byl zmařen účel opatření, jímž je jeho rychlý účinek, a že soudce záměrně protahuje řízení.

27. Dne 21. srpna 1998 byla stěžovatelka předvolána k ústnímu jednání, které se mělo konat před okresním soudem dne 10. září 1998 v řízení o žalobě proti katastrálnímu úřadu a manželům M. na určení „neplatnosti“ smlouvy tržové.

28. Téhož dne okresní soud připustil změnu žalobního petitu, kterou stěžovatelka navrhla dne 15. dubna 1997 a podle níž mělo být určeno, že smlouva tržová z roku 1950 je neexistující a nulitní *ex tunc*.

29. Dne 25. srpna 1998 se stěžovatelka ohradila u předsedy okresního soudu proti předvolání z 21. srpna 1998, které odkazovalo na původní žalobní petit z roku 1994, a žádala jeho nahrazení za žalobní petit přijatý dne 21. srpna 1998. Dne 4. září 1998 jí předseda soudu odpověděl, že není příslušný ke změně předmětu ústního jednání a že uvedené chyby se dopustila soudní kancelář. Rovněž stěžovatelce oznámil, že ze spisu vyplývá, že ústní jednání nařízené na 10. září 1998 bylo odročeno na neurčito z důvodu námitky podjatosti, kterou stěžovatelka sama vznesla proti soudci pověřenému rozhodováním ve věci.

30. Dne 11. září 1998 stěžovatelka požádala předsedu soudu o urychlené konání ústního jednání o předmětu věci tak, jak jej schválil soud dne 21. srpna 1998.

31. Dne 30. října 1998 krajský soud potvrdil rozhodnutí okresního soudu ze dne 4. srpna 1998, kterým byl zamítnut návrh stěžovatelky na vydání předběžného opatření. Krajský soud dospěl k závěru, že odvolání stěžovatelky obsahuje taktéž námitku podjatosti vznesenou proti příslušnému soudci; tuto námitku tedy projednal a shledal ji neodůvodněnou.

32. Dne 17. listopadu 1998 stěžovatelka obdržela předvolání k ústnímu jednání na 7. prosince 1998 ve věci určení „neplatnosti“ tržové smlouvy. Dne 23. listopadu 1998 si opět stěžovala u předsedy soudu a připomněla, že petit žaloby byl změněn.

33. Dne 7. prosince 1998 okresní soud zamítl žalobu stěžovatelky na určení, že tržová smlouva je neexistující a nulitní *ex tunc*. Okresní soud uvedl, že na místo smluvních stran mohli nastoupit právní nástupci, ale že katastrální úřad označený stěžovatelkou za odpůrce není v dané věci pasivně legitimován, neboť nebyl smluvní stranou ani právním nástupcem.

34. Dne 14. ledna 1999 podala stěžovatelka odvolání ke krajskému soudu s tím, že katastrální úřad je jediným možným odpůrcem, protože převod vlastnického práva byl v roce 1950 proveden (na základě právně neexistující smlouvy) tehdejším úřadem evidence nemovitostí a že pouze on může opravit údaje v katastru nemovitostí. Stěžovatelka uvedla, že okresní soud dne 23. prosince 1997 sám uznal takovou změnu v osobě odpůrce.

35. Dne 25. března 1999 krajský soud potvrdil rozsudek okresního soudu ze dne 7. prosince 1998 s odůvodněním, že řízení netrpělo žádnou procesní vadou a že katastrální úřad nemá v dané věci pasivní legitimaci. Soud tedy žalobu zamítl z formálních důvodů, aniž by se vyslovil k otázce absolutní neplatnosti. Mimo jiné uvedl, že:

„(...) neboť žalobní petit je zcela v dispozici navrhovatelky, žaloba na určení neplatnosti tak, jak byla původně podána, je žalobou upravenou v ust. § 80 písm. c) občanského soudního řádu a poučení soudu o tom, že by měl být podán jiný druh žaloby, by bylo poučením o hmotném právu, což je nepřipustné (...). Občanské právo nezná kategorii nicotného právního úkonu (*non negotium*), a proto právní praxe i zdánlivé právní úkony posuzuje jako úkony absolutně neplatné (*negotium nullum*).“

Krajský soud rovněž zamítl návrh na vyslovení přípustnosti dovolání s tím, že otázka pasivní legitimace byla vyřešena ustálenou judikaturou a nemá tedy po právní stránce zásadní význam.

36. Dne 7. července 1999 podala stěžovatelka ústavní stížnost na porušení práva na spravedlivé projednání své věci, které zaručuje článek 6 Úmluvy. Tvrdila, že soudy nižších stupňů mohly její žalobu posoudit s ohledem na sledovaný cíl, nikoli podle jejího doslovného

pojmenování, a mohly tedy rozhodnout o absolutní neplatnosti sporné smlouvy (*negotium nullum ex tunc*).

37. Dne 10. ledna 2000 Ústavní soud odmítl její ústavní stížnost pro zjevnou neopodstatněnost s odůvodněním, že soudy dodržely všechna příslušná zákonná ustanovení a že nebylo porušeno žádné ústavní právo stěžovatelky.

38. Ve snaze zvrátit předmětná soudní rozhodnutí stěžovatelka pokračuje v podávání četných návrhů a trestních oznámení proti soudcům pověřeným rozhodováním v její věci.

PŘÁVNÍ POSOUZENÍ

I. K TVRZENÉMU PORUŠENÍ ČLÁNKU 6 ODS. 1 ÚMLUVY

39. Stěžovatelka tvrdí, že délka řízení se neslučuje s principem „přiměřené lhůty“ podle článku 6 odst. 1 Úmluvy, který zní :

„Každý má právo na to, aby jeho záležitost byla (...) v přiměřené lhůtě projednána (...) soudem (...), který rozhodne o jeho občanských právech a závazcích (...).“

40. Vláda s touto argumentací nesouhlasí.

41. Posuzované období začalo dne 23. prosince 1992, kdy stěžovatelka podala návrh k okresnímu soudu, a skončilo dne 10. ledna 2000 vydáním rozhodnutí Ústavního soudu. Trvalo tedy celkem sedm let a osmnáct dní na třech stupních.

A. K přijatelnosti

42. Soud shledává, že tato část stížnosti není zjevně neopodstatněná ve smyslu článku 35 odst. 3 Úmluvy, a nezjišťuje žádný jiný důvod pro její nepřijatelnost. Tuto část stížnosti je tedy na místě prohlásit za přijatelnou.

B. K odůvodněnosti

43. Vláda tvrdí, že stěžovatelka nepopíratelně přispěla k prodloužení délky řízení zejména častými změnami své žaloby a několika změnami v osobě právního zástupce, které vyžadovaly od soudů provedení dodatečných úkonů. Vláda poznamenává, že stěžovatelka nebyla s to správně označit žalovanou stranu (poslední změna z 15. dubna 1997) a že podala tři návrhy na vydání předběžného opatření, které rovněž obsahovaly vady.

Z důvodu neurčitosti svých požadavků byla stěžovatelka několikrát vyzvána k opravě či doplnění svých podání. Vláda se domnívá, že soudy takto splnily svou poučovací povinnost, a zdůrazňuje, že označení odpůrce bylo zcela v dispozici stěžovatelky, která nemohla od soudu očekávat pomoc v tomto směru. Dle názoru vlády nelze stát činit odpovědným za nízkou kvalitu služeb, které stěžovatelce poskytovali její právní zástupci.

44. Stěžovatelka považuje stanovisko vlády za „podvodné“ a lživé a domnívá se, že mělo zastříti porušení zákona, jehož se stala obětí. Stěžovatelka opakovaně tvrdí, že sporná trhová smlouva nikdy neexistovala a že soudce pověřený rozhodováním ve věci si tuto skutečnost měl neprodleně uvědomit, poučit ji konkrétním způsobem a zahájit řízení teprve po odstranění vady v označení odpůrce.

Stěžovatelka připouští nedostatečnou kompetentnost svých právních zástupců, klade ji však za vinu české justici, k níž dle jejího názoru právní zástupci náležejí. Stěžovatelka

zdůrazňuje, že dne 15. dubna 1997 žalobu sama dostatečně vyjasnila tím, že změnila její předmět a žalovanou stranu, a staví se proti rozhodnutím vnitrostátních soudů.

45. Soud připomíná, že přiměřenost délky řízení se hodnotí podle okolností případu a s ohledem na kritéria plynoucí z jeho judikatury, kterými jsou zejména složitost věci, chování stěžovatele, postup příslušných orgánů, jakož i význam sporu pro účastníky (viz z mnoha dalších *Frydlender proti Francii* [velký senát], č. 30979/96, § 43, ESLP 2000-VII).

46. Soud se domnívá, že daný případ nebyl zvlášť obtížný, neboť soud žalobu zamítl z formálních důvodů a nerozhodoval tedy ve věci samé. Řízení však získalo na složitosti díky četným vedlejším úkonům, které bylo nutné provést z podnětu stěžovatelky.

47. Pokud se jedná o chování stěžovatelky, nelze jednoznačně tvrdit, že by bylo zcela v souladu s požadavky kladenými na účastníky při vedení občanskoprávního řízení ovládaného dispoziční zásadou. Soud souhlasí s argumentací vlády, že stát nelze činit odpovědným za nekompetentnost právních zástupců zvolených stěžovatelkou. Soud je dále toho názoru, že postoj stěžovatelky, která několikrát změnila právního zástupce a podala celou řadu návrhů na změnu své žaloby, významně přispěl k prodloužení řízení; tím však nelze ospravedlnit celou délku řízení.

48. Soud připomíná, že Úmluva u požadavku na „přiměřenou lhůtu“ klade důraz na to, aby soudnictví nebylo vykonáváno s takovými průtahy, které by narušovaly jeho účinnost a věrohodnost. Soud však neopomíná brát v úvahu obtíže, které mohou být vyvolány různými faktory a které občas zpomalují projednávání sporů rozhodovaných na úrovni vnitrostátních soudů (*Vernillo proti Francii*, rozsudek ze dne 20. února 1991, série A č 198, § 38). V této souvislosti Soud poznamenává, že pouze průtahy, které lze přičíst státu, mohou být předmětem rozhodování o překročení „přiměřené lhůty“ (*Monnet proti Francii*, rozsudek ze dne 27. října 1993, série A č. 273-A, § 30).

49. Soud v daném případě shledává, že zatímco o odvolání a o ústavní stížnosti stěžovatelky bylo rozhodnuto velmi rychle, řízení před soudem prvního stupně trvalo téměř šest let. Během této doby lze zaznamenat několik období nečinnosti, která jsou v rozporu s požadavkem na přiměřenou lhůtu. Soud zejména poukazuje na to, že okresní soud stěžovatelce odpověděl až dne 26. října 1994 na upřesnění odpůrce předložené o devět měsíců dříve, dne 30. ledna 1994. Dále uplynul jeden rok a devět měsíců mezi dvěma úkony soudu, a sice mezi zamítnutím návrhu na vydání předběžného opatření dne 29. prosince 1994 a žádostí adresovanou právnímu zástupci stěžovatelky dne 30. září 1996. Pokud se jedná o předběžné opatření navrhované stěžovatelkou dne 16. srpna 1996, soud si vyžádal upřesnění teprve dne 18. března 1997 a rozhodl o něm až dne 4. srpna 1998, to znamená deset měsíců po té, co odvolací soud zrušil rozhodnutí o zastavení řízení. Konečně, o návrzích na změnu žaloby předložených stěžovatelkou dne 15. dubna 1997 soud rozhodl teprve dne 23. prosince 1997 a dne 21. srpna 1998, tj. osm měsíců po podání prvního z návrhů a jeden rok a čtyři měsíce po podání druhého. Je nutno poznamenat, že se tyto lhůty jeví jako nadměrné.

50. Za těchto okolností a s ohledem na kritéria plynoucí z vlastní judikatury se Soud domnívá, že stěžovatelčina záležitost nebyla projednána v přiměřené lhůtě.

Proto byl porušen článek 6 odst. 1 Úmluvy.

II. K TVRZENÉMU PORUŠENÍ ČLÁNKU 1 PROTOKOLU Č. 1 K ÚMLUVĚ

51. Stěžovatelka namítá, že délka řízení měla negativní dopad na její právo na ochranu majetku zaručené článkem 1 Protokolu č. 1, který zní:

„Každá fyzická nebo právnická osoba má právo pokojně užívat svůj majetek. Nikdo nemůže být zbaven svého majetku s výjimkou veřejného zájmu a za podmínek, které stanoví zákon a obecné zásady mezinárodního práva.

Předchozí ustanovení nebrání právu států přijímat zákony, které považují za nezbytné, aby upravily užívání majetku v souladu s obecným zájmem a zajistily placení daní a jiných poplatků nebo pokut.“

52. Vláda se domnívá, že tato část stížnosti je neslučitelná *ratione materiae* s ustanoveními Úmluvy, neboť článek 1 Protokolu č. 1 poskytuje ochranu pouze takovému majetku, který je nebo měl být ve vlastnictví dotčené osoby. V daném případě však soudy nezkoumaly meritorní stránku věci, neboť žaloba stěžovatelky byla zamítnuta pro nedostatek pasivní legitimace žalované strany. Navíc ani případný úspěch stěžovatelky ve sporu by nevedl automaticky k obnovení jejího vlastnického práva, neboť by bylo třeba zahájit doplňkové dědické řízení.

Vláda dospěla k závěru, že stěžovatelka není vlastníkem majetku, který je předmětem řízení před vnitrostátními soudy, a že nemůže legitimně očekávat, že se na základě tohoto řízení jejich vlastníkem stane.

53. Stěžovatelka se naopak domnívá, že o jejím vlastnickém právu není pochyb, a tvrdí, že se stala obětí krivdy ze strany komunistického režimu, kterou současná vláda odmítá napravit.

54. Soud poznamenává, že řízení zahájené stěžovatelkou se vztahovalo na určení neplatnosti tržové smlouvy týkající se majetku ve vlastnictví třetích osob. Stěžovatelka byla tedy v postavení pouhého žadatele, nikoli vlastníka „existujícího majetku“; nic dále nenasvědčuje tomu, že by byla držitelem pohledávky dostatečně podložené, aby ji bylo možné vymáhat. Za těchto okolností se nemůže domáhat „majetku“ tak, jak stanoví článek 1 Protokolu č. 1, a uvedené skutečnosti nespádají do působnosti tohoto ustanovení (viz obdobně *Gratzinger a Gratzingerová proti České republice* (rozh.) [velký senát], č. 39794/98, ESLP 2002–VII).

55. Z toho plyne, že tato část stížnosti je neslučitelná *ratione materiae* s ustanoveními Úmluvy ve smyslu článku 35 odst. 3 a je třeba ji zamítnout podle článku 35 odst. 4.

III. K POUŽITÍ ČLÁNKU 41 ÚMLUVY

56. Článek 41 Úmluvy stanoví:

„Jestliže Soud prohlásí, že byla porušena Úmluva nebo její protokoly, a jestliže vnitrostátní právo zúčastněné Vysoké smluvní strany umožňuje jen částečné odstranění důsledků tohoto porušení, Soud přizná v případě potřeby poškozené straně spravedlivé zadostiučinění.“

A. Újma

57. Stěžovatelka žádá o vydání veškerého majetku, který byl údajně nezákonně zabaven jejím rodičům, a o poskytnutí náhrady za nemožnost nakládat se svým majetkem. Pokud se týče morální újmy, která jí měla být způsobena, ponechává její ohodnocení na uvážení Soudu.

58. Vláda je toho názoru, že stěžovatelčiny požadavky nemají žádnou souvislost se stížností projednávanou Soudem a že mezi údajně nepřiměřenou délkou řízení a tvrzenou újmou není vztah příčinné souvislosti.

59. Soud připomíná, že konstatování porušení Úmluvy, k němuž dospěl, se zakládá výlučně na porušení práva stěžovatelky na projednání záležitosti v „přiměřené lhůtě“. Za těchto okolností Soud nenachází žádný vztah příčinné souvislosti mezi konstatovaným porušením a tvrzenou materiální újmou, a tento návrh zamítá.

Soud naopak připouští, že délka sporného řízení stěžovatelce způsobila určitou morální újmu. Vzhledem ke skutečnosti, že stěžovatelka významně přispěla k délce řízení, a na spravedlivém základě v souladu s článkem 41 Úmluvy, se Soud domnívá, že je na místě přiznat stěžovatelce částku 1 700 EUR z titulu morální újmy.

B. Náklady řízení

60. Soud poznamenává, že stěžovatelka nepodala žádost o náhradu nákladů řízení před vnitrostátními soudy a před Soudem.

Stěžovatelce proto nebude z tohoto titulu poskytnuta žádná částka.

C. Úroky z prodlení

61. Soud považuje za vhodné, aby se úroky z prodlení zakládaly na úrokové sazbě marginální zápůjční facility Evropské centrální banky, zvýšené o tři procentní body.

Z TĚCHTO DŮVODŮ SOUD JEDNOMYSLNĚ

1. *prohlašuje* tu část stížnosti, která se týká nepřiměřené délky řízení, za přijatelnou a zbytek stížnosti za nepřijatelný;
2. *rozhoduje*, že byl porušen článek 6 odst. 1 Úmluvy;
3. *rozhoduje*,
 - a) že žalovaný stát má stěžovatelce uhradit ve lhůtě tří měsíců ode dne, kdy se rozsudek stane konečným podle článku 44 odst. 2 Úmluvy, částku 1 700 EUR (tisíc sedm set euro) z titulu morální újmy; tato částka se převede na národní měnu žalovaného státu podle kursu platného ke dni úhrady;
 - b) že od uplynutí výše uvedené lhůty až do okamžiku zaplacení se bude stanovená částka navyšovat o prostý úrok se sazbou rovnající se sazbě marginální zápůjční facility Evropské centrální banky platné v tomto období, zvýšené o tři procentní body;
4. *zamítá* ostatní požadavky na spravedlivé zadostiučinění.

Vyhotoveno ve francouzském jazyce a sděleno písemně dne 2. prosince 2003 v souladu s článkem 77 odst. 2 a 3 Jednacího řádu Soudu.

S. DOLLÉ
tajemnice

J.-P. COSTA
předseda